

БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ЗАКІНЧИЛИ ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ТА / АБО ПРАЦЮВАЛИ НА СУСПІЛЬСТВОЗНАВЧИХ КАФЕДРАХ

ШЕБИТЧЕНКО Павло Іванович

(4/17.11.1899, с. Демидівка Решетилівського р-ну Полтавської обл. – †12.05.1949, м. Полтава).

У 1911 р. закінчив два класи церковно-приходської школи в Демидівці, а після 4 років служби в армії – дворічні курси Військово-політичної школи (Москва, 1925). Навчався на робітфаці (1929-1930) та історико-економічному відділі Полтавського інституту соціального виховання (ПІСВ, 1930-1933).

Працював у господарстві батьків і по найму (1912-1919 рр.). З 12.1919 по 04.1927 рр. служив у Червоній армії: червоноармієць, політбоєць (1919-1923), а після закінчення військово-політичної школи – політрук ескадрону в Тур-

кестані (1925-1927). Через неодноразові обмороження захворів на гангрену (04.1927 р. звільнений на пенсію за хворобою – ампутовані обидві ноги). За 20 років переніс 24 операції. Пересувався на інвалідному візочку. У 1944 р. залишився і без обох рук.

Після закінчення ПІСВ залишений на кафедрі історії і працював асистентом (1933-1935). У гуртожиткові інституту його сім'ї було виділено службове житло. У 1935-1938 рр. лектор з історії ВКП(б) в педінституті і викладач з курсу «Історія народів СРСР» на робітничому факультеті; у 1938-1941 рр. – викладач основ марксизму-ленінізму. Був партійним активістом. Користувався повагою серед студентів як лектор.

З 09.1941 по 05.1944 р. – в евакуації: старший викладач курсу марксизму-ленінізму Тюменського педагогічного інституту. Після повернення в ПДПІ, у 1944-1948 рр. викладач марксизму-ленінізму на заочному відділі (з погодинною оплатою праці). Часто не міг працювати за станом здоров'я. Помер від сепсису.

Укладач: Л.М. Булава

ПОПИК Іван Микитович (27.08.1920, с. Остапівка тепер Миргородського р-ну Полтавської обл. – †4.01.1965, м. Полтава) – викладач історії КПРС.

У 1937 - 1939 рр. навчався в Лубенському учительському інституті, після його закінчення працював учителем географії. Учасник Другої світової війни (у т.ч. Сталінградської битви), сержант; був важко поранений; нагороджений медалями. У 1945-1948 рр. – слухач Вищої партійної школи при ЦК ВКП(б) (м. Москва). У 1950-1965 рр. працював на кафедрі марксизму-ленінізму, філософії та політекономії Полтавського державного педагогічного інституту ім. В.Г. Короленка, викладав історію КПРС. Недовго в 1950 р. тимчасово виконував обов'язки декана історичного факультету. У 1963 р. захистив кандидатську дис-

ертацію в Київському державному університеті ім. Т.Г. Шевченка (у 1964 р. присуджений вчений ступінь кандидата історичних наук).

Укладач: О.П. Лахно

КОСТЕНКО Василь Семенович (26.04.1912, с. Дернівка, нині Баришівського р-ну Київської обл. – 22.04.2001, м. Київ) – кандидат історичних наук (1957), викладач ПДПІ в 1952-1958 рр., комсомольський і партійний діяч.

У 1929 р. вступив у комсомол і пройшов ступені апаратної роботи: у 1943–1947 рр. – перший секретар ЦК комсомолу України.

Між цими ступенями служив у Червоній армії (1934–1935), навчався у Всеукраїнській комуністичній сільськогосподарській школі (1935–1937).

У 1947 – 1950 рр. навчався у Вищій партійній школі при ЦК ВКП(б).

У роки Другої світової війни був у редакції фронтової газети, займався організацією підпільного і партизанського руху в Україні (1941–1943). Депутат Верховної Ради СРСР (1946–1950), та УРСР (1947–1951, 1951–1956). Перший секретар Львівського міському компартії (06.1950–01.1952).

У 1952 р. В.С. Костенко «за недоліки і помилки в ідеологічній роботі» знятий із партійної посади та направлений начальником Полтавського обласного управління кінофікації. У тому ж році став викладачем кафедри марксизму-ленінізму, філософії та політекономії ПДПІ імені В.Г. Короленка за сумісництвом, а з 1953 до 1958 р. працював у штаті кафедри викладаючи курс історії КПРС. Запам'ятався студентам цікавими лекціями.

Закінчив однорічні курси підвищення кваліфікації викладачів марксизму-ленінізму при КНУ імені Тараса Шевченка (1955–1956) з метою підготовки кандидатської дисертації

«Розробка В.І. Леніним національного питання в роки революційного піднесення».

У 1958 р. переїжджає до Києва, працює завідувачем редакції історії партії, філософії та права Української радянської енциклопедії (1958–1967), Першим заступником голови Державного Комітету з преси при Раді Міністрів УРСР (1967–1972), науковим співробітником Інституту історії партії при ЦК Компартії України (1972–1978).

Автор багатьох художньо-публіцистичних повістей, рецензій на книги.

Заслужений працівник культури УРСР. Нагороджений 5 орденами і 12 медалями.

Публікації про В.С. Костенка:

Вергунов В. Мій земляк з Дернівки – Василь Костенко, якого О.П.Довженко любив «...більш за всіх людей на Україні». До 100-річчя від дня народження Василя Семеновича Костенка. – К., ФОП Корзун Д.Ю., 2012. 230 с.

Засів і сходи (До 100-річчя від дня народження В.С. Костенка). Збірник статей, есе, художньої прози, публіцистики, спогадів і листів / Упоряд. Н.В. Костенко. К.: Світогляд, 2012. 400 с.

Вергунов В.А. В.С. Костенко та його творча спадщина з «полтавським» наповненням на благо України (до 100-річчя від дня народження). Історична пам'ять. 2012. № 28. С. 174-186.

Укладачі: В.А. Вергунов, Л.М. Булава

БІЛИЙ Петро Хомич (ймовірно, 01.1927, в паспорті записано 31.12.1924, м. Олевськ, нині смт Житомирської обл. – †початок 2003, Полтавська обл.) – історик КПРС, краєзнавець. Кандидат історичних наук (1956), доцент (1961), доктор історичних наук (1982), професор (1982).

Учасник Другої Світової війни (щоб стати бійцем, приписав собі 3 роки): спочатку як партизан (05.1943 - 02.1944), потім – у військовому училищі й на військовій службі (05.1944 - 03.1947).

Закінчив із відзнакою історичний факультет Київського педагогічного інституту ім. О.М. Горького (1951), та річні курси підготовки викладачів суспільних дисциплін при Київському університеті імені Т.Г. Шевченка отримавши диплом на

право викладання історії КПРС (1952). По закінченню курсів направлений на роботу в Ніжинський педагогічний інститут імені Миколи Гоголя: старший викладач (1952 - 1958), доцент кафедри марксизму-ленінізму (1958 - 1963) та декан філологічного факультету (1956 - 1960, за сумісництвом).

Із 1963 р. – у Полтаві. У ПДП імені В.Г. Короленка – доцент з історії КПРС на кафедрі марксизму-ленінізму, філософії та політекономії (1963 - 1967), та на кафедрі історії КПРС і філософії (1967 - 1969). У 1969 р. переходить до Полтавської філії Львівського торговельно-економічного інституту, реорганізованої у 1974 р. на Полтавський кооперативний інститут, – як доцент кафедри історії КПРС (1969-1979) та завідувач цієї кафедри (1979-1990).

Не дивлячись на те, що він був викладачем ідеологічного курсу і займався переважно історико-партійною тематикою, певну увагу приділяв і краєзнавчим дослідженням (як свідчить перелік його вибраних праць). Був член редколегії тому «Історія міст і сіл Української РСР: В 26 т. Полтавська область» (1967) та автором статей у ньому.

Укладачі: Л.Л. Бабенко, Л.М. Булава

ЛЕВЕНЕЦЬ Юрій Анатолійович (6.08.1961, м. Бугуруслан Оренбурзької обл. – †8.10.2013, м. Київ) – український історик і політолог, фахівець у галузі етнополітології, доктор політичних наук (2001), академік Національної академії наук України (2009).

У 1968 родина переїхала до м. Кременчука, де Юрій закінчив середню школу №13. У 1979 переїхав до Києва, працював і заочно навчався на історичному факультеті Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка; згодом перейшов на стаціонарну форму навчання (закінчив його в 1983 р.). У 1983 р. направлений на посаду асистента кафедри історії КПРС Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка. Але працював недовго, бо в тому ж році вступив до аспірантури КДУ імені Т.Г. Шевченка, де в 1987 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. У 1987-1990 рр. працював викладачем історичного факультету КНУ ім. Т.Г. Шевченка. У 1990-1992 рр. – старший науковий співробітник Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України, з 1992 р. – заступник директора цього Інституту, у 2006-2013 рр. – директор Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. У 2001 р. захистив докторську дисертацію на тему «Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття)». З 2006 – член-кореспондент, а з 2009 – академік НАН України.

Його називали «головним політтехнологом Адміністрації Президента і штабів кандидатів у Президенти». Був яскравою особистістю, яку поважали навіть політичні супротивники.

Помер унаслідок онкологічного захворювання.

Укладач: Л.М. Булава

ТЕРТИЧКА Валерій Володимирович (20.09.1964, с. Харсіки Чорнухинського р-ну Полтавської обл.) – студент, співробітник, викладач ПДП ім. В.Г. Короленка (1981-1996 рр., з перервами); доктор наук з державного управління (2004), професор (2011).

Закінчив у селищі Чорнухисередню школу ім. Г.С.Сковороди (1981); із відзнакою – історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту ім. В.Г.Короленка (1985; вчитель історії і суспільствознавства). Залишений в інституті на посаді старшого лаборанта кафедри історії КПРС, але через декілька місяців вже перебував на строковій військовій службі. Після повернення з армії – асистент кафедри історії КПРС (1987-1988).

У 1988-1989 рр. – стажист-дослідник Київського державного педагогічного інституту ім. М.Горького, а в 1989-1992 рр. – аспірант того ж закладу, який став Київським державним педагогічним університетом ім. М.П. Драгоманова. Кандидат історичних наук з 1992 р. (Тема дисертації: «Розвиток початкової і середньої освіти в Україні (1928-1941) : (Суспільно-політичний аспект)»).

Із 08.1992 р. асистент, а в 1993-1996 рр. – доцент кафедри суспільно-політичних дисциплін ПДП ім. В.Г.Короленка.

У 1996-1998 рр. – завідувач навчально-методичного відділу Центру підвищення кваліфікації державних службовців і керівників державних підприємств, установ і організацій при Полтавській облдержадміністрації.

У 1998-2001 рр. – докторант Української Академії державного управління при Президентові України. У 2004 р. захистив докторську дисертацію «Державна політика: аналіз і впровадження в Україні» за спеціальністю «Теорія та історія державного управління».

У 2000-2004 рр. – доцент, а в 2004-2006 рр. – професор кафедри політології Української Академії державного управління при Президентові України; 2006-2014 рр. – професор кафедри державної політики та управління політичними процесами; 2014-2016 рр. – завідувач кафедри державної політики та суспільного розвитку цієї ж Академії (в 2016-2017 рр. – професор вказаної кафедри).

За сумісництвом працював в інших закладах вищої освіти з підвищення кваліфікації державних службовців і керівників державних підприємств, установ і організацій.

З 2017 р. – завідувач кафедри суспільного врядування Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування; професор кафедри загальнотеоретичного правознавства та публічного права Національного університету «Києво-Могилянська академія».

В.В. Тертичка є експертом групи Реанімаційного Пакету Реформ у сфері державного управління.

Має понад 240 наукових і науково-методичних праць.

Валерій Володимирович продовжує активно цікавитися життям ПНПУ імені В.Г. Короленка.

Укладач: Л.М. Булава

СТРИЛЕЦЬ Василь Васильович (22.03.1964, с. Лазірки Оржицького р-ну Полтавської області) – студент, викладач ПДП імені В.Г. Короленка (1981-2008 рр., з перервами); доктор історичних наук (2004), кандидат юридичних наук (2014), професор (2007).

Протягом 1981-1985 рр. навчався на історичному факультеті Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка (присвоєно кваліфікацію і звання учителя історії і суспільствознавства середньої школи).

Асистент кафедри історії КПРС (08-10.1985 і 08.-12.1987).

Проходив строкову військову службу (10.1985-06.1987).

Заступник секретаря комітету комсомолу в ПДП (1987-1989).

Аспірант історичного факультету Київського університету ім. Тараса Шевченка (1989-1992). 1992 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – історія України на тему «Державотворча діяльність політичних партій України (1917 – 1920 рр.).

Викладач та старший викладач кафедри українознавства та гуманітарної підготовки Полтавського державного технічного університету імені Юрія Кондратюка (1993-1999).

Докторант історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1999-2002). Науковий співробітник історичного факультету цього ж університету (2002). 2004 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора історичних наук зі спеціальності 07.00.01 – історія України на тему «Українська радикально-демократична партія: витоки, еволюція, діяльність (кінець XIX століття – 1939 рік)».

Старший викладач, доцент та професор кафедри політекономії ПДПУ імені В.Г.Короленка (2003-2008); доцент та професор кафедри правознавства цього ж університету (за суміщенням).

Професор Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (2008-2017).

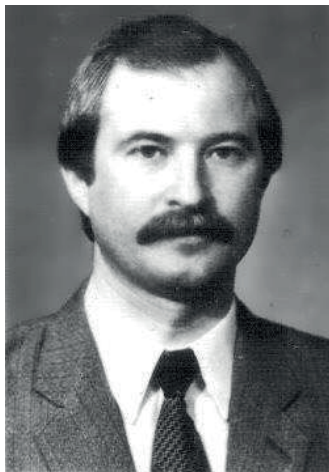
У 2014 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень на тему «Революційні комітети Полтавської губернії (грудень 1919 – квітень 1920 рр.): історико-правове дослідження».

З 2017 р. – професор кафедри суспільного врядування Всеукраїнського центру підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування (м. Київ). У лютому 2019 р. балотувався на посаду декана історичного факультету ПНПУ імені В.Г. Короленка.

Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2006 р.). Опублікував понад 140 наукових та навчально-методичних праць.

Основні напрями наукових досліджень: діяльність українських політичних партій першої половини ХХ ст., історія Української революції 1917 – 1921 рр., розвиток політико-правової думки в Україні в ХХ ст.

Укладач: Л.М. Булава

ТРАВЕРСЕ Олег Олександрович (31.10.1948, м. Тбілісі, Грузія – †12.05.2015, м. Київ). Кандидат історичних (1982) і доктор політичних наук (2010).

У 1973 р. закінчив Ульянівський педагогічний інститут за спеціальністю «Історія і суспільствознавство». У 1973–1975 рр. працював асистентом кафедри наукового комунізму вказаного інституту. З 1976 – 1979 рр. – асистент кафедри марксизму-ленінізму у Полтавському інженерно-будівельному інституті. У 1979-1982 рр. навчався в очній аспірантурі Київського Національного університету ім. Т.Г. Шевченка, захистив дисертацію на тему: «Партійне керівництво підготовкою та вихованням технічних кадрів» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук за спеціальністю «Історія».

У 1982-1991 рр. – у Полтавському державному педагогічному інституті імені В.Г. Короленка на посадах старшого викладача, доцента кафедри історії КПРС (пізніше – політичної історії), заступника декана і парторга історичного факультету. У 1985 р. тут отримав вчене звання доцента. Зарекомендував себе як кваліфікований викладач, інтелігентна людина з критичним мисленням і гострим розумом. Із ряду причин звільнився з ПДПУ у 1991 році.

У 1991-2001 роках працював у Полтаві: як науковий співробітник і консультант просвітницьких закладів (краєзнавчого музею, товариства охорони пам'яток історії та культури), провідний науковий співробітник науково-дослідної теми в ПДПУ імені В.Г. Короленка (1997-1999); займався видавничою справою.

У 2001-2015 рр. жив і працював у Києві. З 2001-2005 рр. – старший науковий співробітник Інституту педагогіки і психології професійної освіти АПН України. У 2005-2015 рр. – доцент, професор кафедри політології та соціальних технологій Гуманітарного інституту Національного авіаційного університету.

Потомок адмірала й військово-морського міністра Російської імперії початку ХІХ століття Жана-Батіста Прево де Сансак маркіза де Траверсе, – організатора великих полярних експедицій, які змінили карту світу і прославили ім'я Імперії.

28.10.2010 р. в Інституті політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора політичних

наук за монографією: Траверсе О. О. Політичне лідерство та керівництво доби «лібералізованого» тоталітаризму в СРСР: український контекст 60-і початок 90-х рр. XX ст.: монографія. – Київ: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2010. – 268 с.

Укладачі: Т.М. Траверсе, Л.М. Булава

РАДЬКО Петро Григорович (06.07.1954 – †04.05.2019, с. Лучка Липоводолинського р-ну Сумської обл.) – доктор історичних наук (2013).

Після закінчення Лучанської середньої школи, він подає документи на історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка. Не пройшовши за конкурсом, Петро два роки (11.1972-11.1974) проходить строкову військову службу. Після демобілізації півтора роки працює старшим піонервожатим у Розбишівській середній школі Гадяцького району (01.1975-08. 1976). За направленням від Гадяцького району у 1976 р. його мрія нарешті здійснилася, і Петро стає студентом історичного факультету ПДІП імені В.Г.Короленка. Досвід роботи і служба в армії сприяли його авторитету серед колег і викладачів. Петра обирають студентським профоргом історичного факультету. Пройшов школу студентських будівельних загонів, які працювали в Уренгої (Західний Сибір).

1980 року Радько П.Г. закінчує навчання, отримавши кваліфікацію вчителя історії та суспільствознавства. Його разом з дружиною (одружився 1979 року на студентці філологічного факультету Ганні Вінниченко) ректор інституту Іван Андрійович Зязюн залишає працювати у ПДІП імені В.Г. Короленка.

Нетривалий час працював завідувачем кабінету філософії та ст. лаборантом кафедри історії СРСР та УРСР. У цей час формуються його наукові навички. Опікується ним кандидат історичних наук, доцент кафедри С.В. Гончаренко. Радько П.Г.

вважав його своїм першим науковим наставником, який допоміг оволодіти методикою наукових досліджень. Дружбу його цінував і беріг.

На молоде подружжя, яке вже ростило донечку, випало випробування. Лейтенанта запасу Радька П.Г. вдруге мобілізують до Збройних Сил СРСР (13.11.1982-05.11.1984 служив заступником командира роти з політичних питань). Звільнився в запас старшим лейтенантом.

Після повернення в ПДІП зі служби в армії з 01.06.1985 працює асистентом кафедри історії КПРС; навчається в річній аспірантурі Інституту підвищення кваліфікації при Київському національному університеті імені Т.Г. Шевченка (1986–1987 н.р.). 08. 01. 1988 р. захистив дисертацію «Історіографія діяльності компартії України по патріотичному вихованню трудящих (1971–1985 рр.)» на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Після захисту дисертації з 01.11.1988 Петро Григорович переведений на посаду старшого викладача кафедри історії КПРС, а після її перейменування (01.09.1990) – кафедри політичної історії. 16.04.1991 переведений на кафедру теорії соціалізму. Після чергової реорганізації кафедри 16.01.1992 переведений на посаду доцента кафедри політичної історії та основ політології (після реорганізації – кафедра суспільно-політичних дисциплін; 29.05.1995 йому присвоєне вчене звання доцента цієї кафедри).

01.10.1995 вступає на навчання до докторантури Інституту української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України (відділ вивчення та публікації зарубіжних джерел з історії України). Консультантом виступає доктор історичних наук, професор, член – кореспондент НАН України Сохань Павло Степанович. Результатом продуктивної праці докторанта Радька П.Г. стала майже 400-сторінкова

монографія «Національні традиції державотворення в українській історіографії та політичній літературі XIX – XX століть: концепції, ідеї, реалії» [Київ, 1999]. Вона набула широкого розголосу в Україні (на превелику біду для науковця). Хай буде на совісті тих публічних людей, депутатів, хто скористався підступно цією науковою працею з особистою корисливою метою. Їхні дії завдали моральної шкоди Радьку П.Г. і відсунули захист докторської дисертації більш, ніж на 10 років.

Після докторантури з 04.01.1999 Радько П.Г. повертається у ПДПІ імені В.Г. Короленка, на кафедру політекономії (у 1999-2014 рр. працював доцентом, а з 2014 р. по 2018 р. – на посаді професора цієї кафедри). Основні навчальні дисципліни, які вів на цій кафедрі: «Політологія» і «Соціологія».

10 жовтня 2013 року відбувся захист переробленої і доопрацьованої докторської дисертації «Новітня історіографія національних традицій українського державотворення» за науковою спеціальністю «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни».

З 09.2018 до 05.2019 р. – професор кафедри філософії ПНПУ імені В.Г. Короленка; викладав навчальні дисципліни: піар-технології у сфері політичної культури, організація наукових досліджень, теорія держави і права.

Автор 4-х монографій.

Похований на батьківщині у с. Лучка Липоводолинського району.

Уклала Г.П. Радько

ГУРІН Олексій Овсійович (02.02.1935, с. Остапівка Миргородського р-ну Полтавської обл. – †15.05.1991, м. Полтава) – кандидат історичних наук (1973), доцент (1981), викладач історії КПРС у 1976-1989 рр.

У 1950-1954 рр. навчався в Гадяцькому педагогічному училищі, після закінчення якого пройшов трирічну строкову військову службу, працював учителем історії і географії на рідній Миргородщині (1954-1959), був секретарем Комишнянського райкому комсомолу (1959-1960). Після одруження змінив українське прізвище Сухозад на прізвище дружини, переїхав до Полтави, де працював учителем історії в школах №№ 7 і 27 (1960-1963), та викладачем історії сільсько-господарського технікуму (1963-1965).

У 1958-1964 рр. заочно навчався на історико-філософському факультеті Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка (присвоєна кваліфікація історика, учителя історії й суспільствознавства середньої школи).

У 1965-1969 рр. – консультант-методист будинку політпросвіти Полтавського обкому КПРС. У 1969-1973 рр. навчався в аспірантурі кафедри історії КПРС КДУ імені Т.Г. Шевченка. Після закінчення навчання й успішного захисту кандидатської дисертації – знову в Полтавському обкомі КПРС: лектор (1973-1974), керівник лекторської служби (1973-1976).

Після переходу на іншу роботу О.К. Зубаня – зав. кафедри історії КПРС ПДПІ імені В.Г. Короленка, – у вересні 1976 р. міністерство освіти звернулося до обкому партії з проханням підібрати нову кандидатуру на цю партноменклатурну посаду. На неї був рекомендований і обраний 26.10.1976 р. О.О. Гурін. За згадками студентів істфаку того часу, викладав курс історії КПРС цікаво, з лекторською майстерністю. Але, на жаль, зловживав алкоголем. З 07.1982 по 01.1989 р. працював доцентом кафедри історії КПРС. Після судової ухвали про керування автомобілем у нетверезому стані був звільнений з роботи в ПДПІ. Ще деякий час працював учителем в Полтавському районі та на будівництві. Трагічно загинув.

Укладач: Л.М. Булава

СОБІН Віктор Андрійович (20.06.1936, м. Охтирка Сумської обл. – †13.12. 2016, м. Полтава) – кандидат історичних наук (1976), доцент (1981), завідувач кафедри історії КПРС у 1982-1991 рр.

Народився в учительській родині. Після закінчення семирічної школи з 1949 по 1954 р. навчався в Охтирському педагогічному училищі. Після його закінчення з відзнакою вступив на історичний факультет Харківського педінституту, але провчившись два курси перевівся до Харківського університету, який закінчив у 1959 р. За направленням працював учителем історії школи №23 м. Макіївки (1959-1961). У 1961-1964 р. – на комсомольській роботі в Макіївці і Донецьку. У 1964-1966 рр. – асистент кафедри історії КПРС Донецького політехнічного інституту. У 1966-1968 і 1970-1973 рр. – в Донецькому міськкомі й обкомі КПРС. Між цими призначеннями закінчив Вищу партійну школу при ЦК компартії України. Навчався в аспірантурі і працював асистентом кафедри історії КПРС Донецького державного університету (1973-1976). У 1976 р. в спеціалізованій раді Інституту історії КПРС при ЦК КПУ захистив дисертацію «Діяльність партійних організацій Донбасу з комуністичного виховання робітничого класу (1966-1970)» і став кандидатом історичних наук рішенням затверджене 04.1977). Старший викладач, доцент кафедри історії КПРС Донецького політехнічного інституту (1976-1982).

Переведений на посаду доцента кафедри історії КПРС Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка з 01.03.1982 р., а 25.06.1982 р. обраний завідувачем цієї кафедри. За час його керівництва для роботи на кафедрі й історичному факультеті була залучена група викладачів зво донецького регіону. Невдовзі після перейменування в 1990 р. кафедри історії КПРС в кафедру політичної історії 24.02.1991 р. подав рапорт на ім'я ректора інституту про звільнення з посади за політичними мотивами (у зв'язку із тим, що не погоджується з відходом від ленінської концепції політики партії). Рапорт був тут же задоволений, і В.А. Собін був звільнений з посади завідувача. Залишався доцентом кафедри політичної історії і основ політології з 01.03.1991. В кінці червня 1992 р. був рекомендований кафедрою до переобрання, але більшість членів Вченої ради ПДПІ (20 із 31) проголосували проти цього. На прохання Полтавської обласної організації Соціалістичної партії України та начальника управління вищих навчальних закладів Міністерства освіти України йому продовжена робота за наказом на один навчальний рік. Після завершення 1992-1993 н.р. В.А. Собін звільнений з роботи в ПДПІ 31.08.1993 р. Певний час працював в інших закладах вищої освіти Полтави (зокрема, в медичному стоматологічному інституті; інституті бізнесу). До 2013 року ще брав активну участь в діяльності полтавського осередку комуністичної партії і громадських організацій такої ж орієнтації.

Укладач: Л.М. Булава

ЛИТВИНЕЦЬ Тетяна Дмитрівна (26.05.1951, м. Луцьк) – кандидат історичних наук (1985), доцент (1989).

Після закінчення 8-ми класів ЗОШ №3 м. Полтави навчалася в Полтавському музичному училищі імені М.В. Лисенка (1966-1970). У 1973-1977 рр. – студентка денної форми навчання історичного факультету ПДПІ імені В.Г. Короленка (закінчила з відзнакою).

У 1970-1973 рр. – викладач Полтавської вечірньої музичної школи. Після закінчення педінституту недовго працювала директором Полтавського районного будинку піонерів, а в потім – у Полтавському обкомі комсомолу (12.1977-04.1980), в т.ч. завідуючою відділом студентської молоді.

Асистент кафедри історії КПРС Полтавського педінституту (04.1980-11.1981). Навчалася в цільовій аспірантурі Київського державного університету імені Т.Г. Шевченка (12.1981-12.1984). Кандидат історичних наук (дисертація: «Деятельность Компартии Украины по коммунистическому воспитанию сельской молодежи на

примере жизни и деятельности В.И. Ленина (1960-1970 гг.)», захищена 2.10.1984 р.).

З 26.12.1984 р. – старший викладач, а з 27.11.1985 р. – на посаді доцента кафедри історії КПРС ПДПІ імені В.Г. Короленка; заступник декана історичного факультету з виховної роботи. Оскільки колишні ідеологічні кафедри стали суспільствознавчими, то пізніше працювала: доцентом кафедри політичної історії (1989-1991), політичної історії і основ політології (1991-1992), соціально-політичних дисциплін (1992–02.1997), політекономії (02–08.1997). Після проходження стажування з 1993–1994 н.р. викладала курс соціології. Звільнилася з ПДПІ за власним бажанням у зв'язку з низькою заробітною платою.

З вересня 1997 р. на декілька років перейшла в Полтавський кооперативний інститут (кафедру філософії та політології). Потім деякий час працювала в Полтавському інституті економіки і права Університету «Україна». Живе час від часу в державі Ізраїль.

Укладач: Л.М. Булава

ЛАВРІНЕНКО Олександр Андрійович (25.01.1969, м. Ніжин, Чернігівської обл.) – доктор педагогічних наук (2009), професор (2013). Викладач ПНПУ імені В.Г. Короленка в 1993-1995 і 1998-2002 рр.

Закінчив Лубенську середню школу № 2 (1986), та історичний факультет Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г. Короленка (1993); аспірантуру в Інституті педагогіки і психології професійної освіти АПН України (1995–1998 рр., кандидат педагогічних наук з 1998 р.); докторантуру (2006–2009 рр.) при кафедрі педагогіки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

У ПНПУ імені В.Г. Короленка: асистент кафедри педагогічної майстерності (1993–1995); доцент кафедри педагогіки і психології початкового навчання (1998–2002). У 2000-2002 рр. – доцент за сумісництвом кафедри всесвітньої історії (викладав історію держави і права України та історію держави і права зарубіжних країн).

У Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя: доцент кафедри педагогічної майстерності (2002–2003 рр.), декан історико-юридичного факультету (2003–2006 рр.).

З 2006 р. у Києві: головний науковий співробітник (2010), завідувач відділу теорії і практики педагогічної освіти імені І. Зязюна Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України (з 2017). Досліджує питання розвитку педагогічної майстерності як домінуючого складника педагогічної дії в поступі української національної освіти, культури, науково-філософської та педагогічної спадщини академіка І.А. Зязюна (1938-2014).

Автор біля 100 наукових праць у вітчизняних і зарубіжних фахових виданнях. Дійсний член Вільної Української Академії Наук у Канаді (ВУАН), м. Торонто.

Олександр Лаврінченко (по центру) – керівник першого складу гурту історичного факультету «Чабрець».

Укладачі: Б.В. Год, Л.М. Булава

НЕПОКУПНА Тетяна Андріївна (11.06.1967, м. Полтава).

У 1988–1993 рр. навчалася на історичному факультеті Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка за спеціальністю «історія». Присвоєно кваліфікацію спеціаліста – учителя історії.

Здобула другу вищу освіту в ПНПУ імені В. Г. Короленка за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліст (спеціальність «Психологія») присвоєно професійну кваліфікацію «Спеціаліст з психології. Психолог» (2018 р.).

У 1997–2000 рр. – аспірант кафедри політекономії ПДПІ імені В. Г. Короленка. У 2005 р. захистила кандидатську дисертацію на тему «Економічні принципи розбудови соціальної сфери України у перехідний період» зі спеціальності 08.01.01 – Економічна теорія (наук. керівник д.е.н., проф. Ніколенко С. С.). У 2007 р. присвоєно вчене звання доцента кафедри політекономії ПДПУ імені В. Г. Короленка.

Ще будучи студенткою, з 1991/1992 н.р. розпочала трудову діяльність на посаді старшого лаборанта кафедри політичної історії і основ політології.

З 1997 р. працює на кафедрі політекономії на посадах асистента, ст. викладача, доцента. Викладає економічну теорію, інноваційне підприємництво, економіку та управління соціальною сферою територіальних громад, соціальну політику в Україні, економіку соціальної роботи та інші дисципліни, у т.ч. – на історичному факультеті.

Автор понад 60 наукових і науково-методичних праць. Сфера наукових інтересів: соціально-культурні чинники економіки знань; соціальні, економічні та культурні трансформації в сучасному господарстві; проблеми функціонування соціальної сфери, поведінкова економіка.

Укладач: Л.М. Булава

ДМИТРЕНКО Віталій Анатолійович (5.10.1972). У 1994 р. закінчив історичний факультет (присвоєна кваліфікація учителя історії і права), та аспірантуру при кафедрі історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2010 р.).

Кандидат історичних наук (2011 р.). Тема дисертації: «Матеріали церковного обліку населення Київської та Переяславсько-Бориспільської єпархій як джерело з соціальної історії Гетьманщини XVIII століття».

У 1994–2004 рр. викладав історію в школах м. Полтави. У 2004–2012 рр. – викладач історії та права ліцею Полтавської державної аграрної академії. З 2013 р. – доцент кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін ПНПУ імені В.Г. Короленка. Викладає навчальні дисципліни: «Історія української культури», «Культура України», «Історіографія історії української культури», «Повсякденна культура України», «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення», «Правове забезпечення культурно-освітньої діяльності».

Нагороджений Подякою міського голови м. Полтава (2015 р.), Грамотою Полтавської обласної ради (2016 р.).

Наукові інтереси Дмитренка В.А. зосереджені на вивченні джерел з історії культури України XVIII ст. та повсякденної культури України. Підготував більше 50 наукових праць.

Укладач: О.В. Лук'яненко

ДМИТРЕНКО (АНДРУСЕНКО, ЛАХНО) Віта Іванівна (11.03.1979).

У 2001 р. закінчила з відзнакою історичний факультет (присвоєна кваліфікація: «Вчитель історії і географії, організатор краєзнавчо-туристичної роботи»); у 2012 р. – аспірантуру при кафедрі історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка

Кандидат історичних наук (2013). Тема дисертації «Українські оstarбайтери в Третньому Рейху та Радянському Союзі (1941-1953 рр.): історико-антропологічний аналіз на матеріалах Полтавщини».

У 2005-2008 рр. працювала лаборантом творчої лабораторії історичного факультету ПДПУ імені В.Г.Короленка; за сумісництвом – асистентом кафедри історії України. З 2015 р. – старший лаборант, а з 2018 р. за сумісництвом – асистент кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін ПНПУ університету імені В.Г.Короленка.

Укладач: О.В. Лук'яненко

СТЕПАНЕНКО Сергій Володимирович (15.02.1980 р., м. Полтава) – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри політекономії.

У 1997–2002 рр. навчався на історичному факультеті Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (диплом з відзнакою), отримав кваліфікацію «Учитель історії та основ економіки». У 2002–2005 рр. аспірант кафедри політекономії Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. У 2000–2006 рр. учитель історії, економіки та права навчально-виховного комплексу № 31 м. Полтави (з 2002 р. за сумісництвом). З 2005 р. і дотепер працює на кафедрі політекономії Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, обіймаючи посади асистента, старшого викладача, доцента, завідувача кафедри.

З 2007–2016 рр. – провідний фахівець з питань інтелектуальної власності та комерціалізації результатів наукової діяльності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (за сумісництвом).

У 2008 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Трансформація відносин власності у постіндустріальній економіці» зі спеціальності 08.00.01 – економічна теорія та історія економічної думки (наук. керівник доктор економічних наук, професор Яковенко Л.І.). У 2012 р. присвоєне вчене звання доцента кафедри політекономії.

Викладає курси економічної теорії, менеджменту, методики навчання економічних дисциплін, економіку комунального господарства, муніципальний менеджмент.

Сфера наукових інтересів: економіка знань, власність в економічних системах, актуальні проблеми управління інтелектуальною власністю, економіка комунального господарства, управління місцевим розвитком.

Є співавтором 10 запатентованих наукових розробок. Автор понад 60 наукових праць (у т.ч. 3 монографій).

Координатор з питань інтелектуальної власності університету.

На початку 2019 р. балотувався на посаду декана історичного факультету.

Нагороджений грамотами Полтавської обласної ради (2013 р.), Полтавської обласної державної адміністрації (2016 р.), подякою ректора Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (2016 р.).

Укладач: В.С. Сушко

САКАЛО Олександр Євгенійович (12.11.1979, м. Полтава).

У 1997–2002 рр. навчався на історичному факультеті Полтавського державного педагогічного інституту імені В. Г. Короленка за спеціальністю «Педагогіка і методика середньої освіти: Історія та основи економіки». Присвоєно кваліфікацію спеціаліста «Учитель історії та основ економіки».

У 2002–2003 рр. – магістрант історичного факультету ПДПУ імені В. Г. Короленка, за сумісництвом – учитель історії та основ економіки Полтавської гімназії № 33.

У 2003–2004 рр. – завідувач музею історії ПДПУ імені В. Г. Короленка.

У 2003–2005 рр. працював асистентом кафедри всесвітньої історії ПДПУ імені В. Г. Короленка.

У 2005–2008 рр. – аспірант кафедри історії України ПДПУ імені В. Г. Короленка.

У 2011 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Типологія і структура домогосподарств сільського населення Гетьманщини другої половини XVIII ст.: на прикладі Лубенського полку» зі спеціальності «Історія України» (07.00.01), здобув науковий ступінь кандидата історичних наук.

З 2008 р. працює на кафедрі політекономії ПНПУ імені В.Г. Короленка, обіймаючи посади асистента, старшого викладача, доцента.

Є автором понад 50 наукових праць.

Сфера наукових інтересів: соціальна історія та історична демографія ранньомодерного часу, історична трансформація соціального інституту сім'ї, соціальні цінності.

Укладач: Т.А. Непокупна

ЛУК'ЯНЕНКО Олександр Вікторович (19.04.1987, м. Комсомольськ, зараз – м. Горішні Плавні).

У 2009 р. закінчив історичний факультет (бакалавр, учитель історії та правознавства; магістр педагогічної освіти, викладач історії); у 2012 р. – аспірантуру кафедри історії України Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. Кандидат історичних наук (2013 р.). Тема дисертації: «Повсякдення колективів педагогічних ВНЗ Української РСР часів деєсталинізації (1953 – 1964 роки)» (наук. керівник – проф. Киридон П.В.). У 2018 р. закінчив докторантуру при кафедрі історії України (тема: «Історико-культурологічний вимір повсякдення колективів педагогічних закладів вищої освіти радянської України 1920-х – першої половини 1960-х років»). За результатами досліджень опублікував книгу «Найближчі друзі партії»: колективи педагогічних вишів України в образах щодення 1920-х – першої половини 1960-х років. Монографія. Полтава: Видавництво «Сімон», 2019. 658 с.

У вересні 2009, 2012–2013 рр. працював асистентом кафедри всесвітньої історії та методики викладання історії, а також за сумісництвом – асистентом кафедри історії України. Вів практичні заняття з курсів: «Історія країн Латинської Америки», «Історія середніх віків», «Актуальні питання всесвітньої історії», «Новітня історія Європи та Америки», «Історія України» (природничий, фізико-математичний факультети), «Краєзнавство» та інші.

Із 2013 р. – старший викладач кафедри культурології та методики викладання культурологічних дисциплін ПНПУ імені В.Г.Короленка. Викладав навчальні дисципліни: «Історія української культури» (для студентів історичного, психолого-педагогічного, філологічного, фізико-математичного факультетів та факультету фізичного виховання), «Світові рекреаційні ресурси», «Сучасні світові соціокультурні

процеси», «Менеджмент індустрії дозвілля», «Сучасні нетрадиційні релігійні вчення». Наразі пропонує студентам мультимедійні курси з дисциплін: «Історія світової культури», «Історія світового мистецтва», «Теорія культури», «Основи наукових досліджень у галузі культури», «Повсякденна культура України ХХ століття».

У лютому 2019 р. брав участь у виборах декана історичного факультету і посів друге місце, набравши 1/3 голосів від складу членів Вченої ради.

Був членом координаційної ради з питань науки (2006 – 2007 рр.) та вченої ради університету (2006 – 2009 рр.), головним редактором (2006 – 2009 рр.) та шеф-редактором (2009 р.) щомісячника ПНПУ «ВІК-NO!»; є актором та співрежисером театру «Фабула» (з 2007 р.), учасником камерного вокального ансамблю «Тисяча років музики» (з 2016 р.).

Лауреат Всеукраїнської літературної премії імені В. Юхимовича 2013 р. (номінація – поезія, за збірку «Філософія українського серця»), Полтавської обласної премії Панаса Мирного за 2017 р. (за збірку «Філософія родошанування»), відзначений Подяками міського голови м. Комсомольськ (2004, 2005 рр.), Подякою міського голови м. Полтави (2009 р.), Грамотами Полтавської обласної ради (2013, 2018 р.), Дипломом Міністерства культури і туризму України (2013 р.), Дипломом Міністерства культури України (2016 р.), Подякою Міністерства освіти і науки України (2017 р.) тощо.

Автор понад 160 наукових статей та видань, понад 60 публіцистичних нарисів, 5 збірок поезій, 3 драматичних та 3 нотних видань.

Укладач: В.А. Дмитренко